

Βρυξέλλες, 13 Ιουνίου 2022
(OR. fr, en)

9743/22

ECOFIN 540
UEM 143
SOC 335
EMPL 217
COMPET 437
ENV 535
EDUC 208
RECH 331
ENER 246
JAI 798
GENDER 80
ANTIDISCRIM 60
JEUN 91
SAN 334

ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Αποστολέας:	Γενική Γραμματεία του Συμβουλίου
Αποδέκτης:	Επιτροπή των Μονίμων Αντιπροσώπων / Συμβούλιο
Αριθ. εγγρ. Επιτρ.:	9403/33 - COM(2022) 607 final
Θέμα:	Σύσταση για ΣΥΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ σχετικά με το εθνικό πρόγραμμα μεταρρυθμίσεων 2022 της Δανίας και τη διατύπωση γνώμης του Συμβουλίου σχετικά με το πρόγραμμα σύγκλισης 2022 της Δανίας

Διαβιβάζεται συνημμένως στις αντιπροσωπίες το ανωτέρω σχέδιο σύστασης του Συμβουλίου, το οποίο βασίστηκε στην πρόταση COM(2022) 607 final της Επιτροπής και αναθεωρήθηκε και εγκρίθηκε από διάφορες επιτροπές του Συμβουλίου.

ΣΥΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

της ...

σχετικά με το εθνικό πρόγραμμα μεταρρυθμίσεων 2022 της Δανίας και τη διατύπωση γνώμης του Συμβουλίου σχετικά με το πρόγραμμα σύγκλισης 2022 της Δανίας

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης και ιδίως το άρθρο 121 παράγραφος 2 και το άρθρο 148 παράγραφος 4,

Έχοντας υπόψη τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1466/97 του Συμβουλίου, της 7ης Ιουλίου 1997, για την ενίσχυση της εποπτείας της δημοσιονομικής κατάστασης και την εποπτεία και τον συντονισμό των οικονομικών πολιτικών¹, και ιδίως το άρθρο 9 παράγραφος 2,

Έχοντας υπόψη τη σύσταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής,

Έχοντας υπόψη τα ψηφίσματα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου,

Έχοντας υπόψη τα συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Επιτροπής Απασχόλησης,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Οικονομικής και Δημοσιονομικής Επιτροπής,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Επιτροπής Κοινωνικής Προστασίας,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Επιτροπής Οικονομικής Πολιτικής,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

¹ ΕΕ L 209 της 2.8.1997, σ. 1.

- (1) Ο κανονισμός (ΕΕ) 2021/241 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου², με τον οποίο θεσπίστηκε ο μηχανισμός ανάκαμψης και ανθεκτικότητας, άρχισε να ισχύει στις 19 Φεβρουαρίου 2021. Ο μηχανισμός ανάκαμψης και ανθεκτικότητας παρέχει χρηματοδοτική στήριξη για την πραγματοποίηση μεταρρυθμίσεων και επενδύσεων, που συνεπάγεται δημοσιονομική ώθηση χρηματοδοτούμενη από την Ένωση. Συμβάλλει στην οικονομική ανάκαμψη και στην υλοποίηση βιώσιμων μεταρρυθμίσεων και επενδύσεων που ενισχύουν την ανάπτυξη, ιδίως για την προώθηση της πράσινης και της ψηφιακής μετάβασης, ενισχύοντας παράλληλα την ανθεκτικότητα και τη δυναμική ανάπτυξη των οικονομιών των κρατών μελών. Συμβάλλει επίσης στην ενίσχυση της βιωσιμότητας των δημόσιων οικονομικών και στην τόνωση της ανάπτυξης και της δημιουργίας θέσεων εργασίας μεσοπρόθεσμα και μακροπρόθεσμα. Η μέγιστη χρηματοδοτική συνεισφορά ανά κράτος μέλος στο πλαίσιο του μηχανισμού ανάκαμψης και ανθεκτικότητας θα επικαιροποιηθεί τον Ιούνιο του 2022, σύμφωνα με το άρθρο 11 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/241.

² Κανονισμός (ΕΕ) 2021/241 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 12ης Φεβρουαρίου 2021, για τη θέσπιση του μηχανισμού ανάκαμψης και ανθεκτικότητας (ΕΕ L 57 της 18.2.2021, σ. 17).

- (2) Στις 24 Νοεμβρίου 2021, η Επιτροπή ενέκρινε την ετήσια έρευνα για τη βιώσιμη ανάπτυξη, η οποία σηματοδότησε την έναρξη του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου για τον συντονισμό των οικονομικών πολιτικών για το 2022. Ελήφθη δεόντως υπόψη η κοινωνική δέσμευση του Πόρτο, που υπογράφηκε στις 7 Μαΐου 2021, για την περαιτέρω υλοποίηση του ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων που διακηρύχθηκε από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο και την Επιτροπή στις 17 Νοεμβρίου 2017. Στις 25 Μαρτίου 2022, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο ενέκρινε τις προτεραιότητες της ετήσιας έρευνας για τη βιώσιμη ανάπτυξη 2022. Στις 24 Νοεμβρίου 2021, βάσει του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1176/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου³, η Επιτροπή ενέκρινε επίσης την έκθεση του μηχανισμού επαγρύπνησης, στην οποία η Δανία δεν συγκαταλέγεται μεταξύ των κρατών μελών για τα οποία απαιτείται εμπεριστατωμένη επισκόπηση. Την ίδια ημερομηνία, η Επιτροπή ενέκρινε επίσης πρόταση σχετικά με την κοινή έκθεση του 2022 για την απασχόληση, η οποία αναλύει την εφαρμογή των κατευθυντήριων γραμμών για την απασχόληση και των αρχών του ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων. Το Συμβούλιο εξέδωσε την κοινή έκθεση για την απασχόληση στις 14 Μαρτίου 2022.

³ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1176/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Νοεμβρίου 2011, σχετικά με την πρόληψη και τη διόρθωση των υπερβολικών μακροοικονομικών ανισοροπιών (ΕΕ L 306 της 23.11.2011, σ. 25).

- (3) Η εισβολή της Ρωσίας στην Ουκρανία, μετά την παγκόσμια πανδημία, μετέβαλε σημαντικά το γεωπολιτικό και οικονομικό πλαίσιο. Ο αντίκτυπος της εισβολής στις οικονομίες των κρατών μελών έγινε αισθητός, μεταξύ άλλων με την αύξηση των τιμών της ενέργειας, των τροφίμων και των πρώτων υλών και τις προοπτικές ασθενέστερης ανάπτυξης. Οι υψηλότερες τιμές της ενέργειας επιβαρύνουν σε ιδιαίτερα μεγάλο βαθμό τα πλέον ευάλωτα νοικοκυριά που δοκιμάζονται ή κινδυνεύουν από την ενεργειακή φτώχεια καθώς και εταιρείες που είναι ιδιαίτερα ευάλωτες στις αυξήσεις των τιμών της ενέργειας. Η Ένωση διαπιστώνει επίσης μια άνευ προηγουμένου εισροή ανθρώπων που εγκαταλείπουν την Ουκρανία. Οι οικονομικές επιπτώσεις του επιθετικού πολέμου της Ρωσίας έχουν επηρεάσει ασύμμετρα τα κράτη μέλη. Στο πλαίσιο αυτό, στις 4 Μαρτίου 2022, η οδηγία 2001/55/EK⁴ του Συμβουλίου ενεργοποιήθηκε για πρώτη φορά με την εκτελεστική απόφαση (ΕΕ) 2022/382⁵ του Συμβουλίου, η οποία παρέχει στους εκτοπισθέντες από την Ουκρανία το δικαίωμα νόμιμης διαμονής στην Ένωση, καθώς και πρόσβαση στην εκπαίδευση και την κατάρτιση, στην αγορά εργασίας, στην ιατροφαρμακευτική περίθαλψη, στη στέγαση και στην κοινωνική πρόνοια.

⁴ Οδηγία 2001/55/EK του Συμβουλίου, της 20ής Ιουλίου 2001, σχετικά με τις ελάχιστες προδιαγραφές παροχής προσωρινής προστασίας σε περίπτωση μαζικής εισροής εκτοπισθέντων και μέτρα για τη δίκαιη κατανομή των βαρών μεταξύ κρατών μελών όσον αφορά την υποδοχή και την αντιμετώπιση των συνεπειών της υποδοχής αυτών των ατόμων (ΕΕ L 212 της 7.8.2001, σ. 12).

⁵ Εκτελεστική απόφαση (ΕΕ) 2022/382 του Συμβουλίου, της 4ης Μαρτίου 2022, που διαπιστώνει την ύπαρξη μαζικής εισροής εκτοπισθέντων από την Ουκρανία κατά την έννοια του άρθρου 5 της οδηγίας 2001/55/EK και έχει ως αποτέλεσμα την εφαρμογή προσωρινής προστασίας (ΕΕ L 71 της 4.3.2022, σ. 1).

- (4) Λαμβανομένης υπόψη της ταχέως μεταβαλλόμενης οικονομικής και γεωπολιτικής κατάστασης, το Ευρωπαϊκό Εξαμηνιο συνεχίζει τον εκτεταμένο συντονισμό των οικονομικών πολιτικών και των πολιτικών απασχόλησης το 2022, ενώ παράλληλα εξελίσσεται σύμφωνα με τις απαιτήσεις εφαρμογής του μηχανισμού ανάκαμψης και ανθεκτικότητας, όπως περιγράφεται στην ετήσια έρευνα του 2022 για τη βιώσιμη ανάπτυξη. Η εφαρμογή των εγκριθέντων σχεδίων ανάκαμψης και ανθεκτικότητας είναι απαραίτητη για την υλοποίηση των προτεραιοτήτων πολιτικής στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου, δεδομένου ότι τα σχέδια καλύπτουν όλες τις ειδικές ανά χώρα συστάσεις που εκδόθηκαν στους κύκλους των Ευρωπαϊκών Εξαμήνων του 2019 και του 2020 ή ένα σημαντικό υποσύνολό τους. Οι ειδικές ανά χώρα συστάσεις του 2019 και του 2020 παραμένουν εξίσου συναφείς και για τα σχέδια ανάκαμψης και ανθεκτικότητας που αναθεωρούνται, επικαιροποιούνται ή τροποποιούνται σύμφωνα με τα άρθρα 14, 18 και 21 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/241, επιπλέον των άλλων ειδικών ανά χώρα συστάσεων που έχουν εκδοθεί έως την ημερομηνία υποβολής αυτών των αναθεωρημένων, επικαιροποιημένων ή τροποποιημένων σχεδίων ανάκαμψης και ανθεκτικότητας.
- (5) Η γενική ρήτρα διαφυγής του Συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης εφαρμόζεται από τον Μάρτιο του 2020. Στην ανακοίνωσή της της 3ης Μαρτίου 2021, με τίτλο «Ένας χρόνος από την έξαρση της πανδημίας COVID-19: απόκριση σε επίπεδο δημοσιονομικής πολιτικής», η Επιτροπή εξέφρασε την άποψη ότι η απόφαση όσον αφορά την απενεργοποίηση ή τη συνέχιση της εφαρμογής της γενικής ρήτρας διαφυγής θα πρέπει να ληφθεί στο πλαίσιο συνολικής αξιολόγησης της κατάστασης της οικονομίας, με βασικό ποσοτικό κριτήριο το επίπεδο της οικονομικής δραστηριότητας στην Ένωση ή στη ζώνη του ευρώ σε σύγκριση με τα προ κρίσης επίπεδα (τέλη του 2019). Η αυξημένη αβεβαιότητα και οι έντονοι κίνδυνοι δυσμενέστερων εξελίξεων για τις οικονομικές προοπτικές λόγω του πολέμου στην Ευρώπη, οι άνευ προηγουμένου αυξήσεις των τιμών της ενέργειας και οι συνεχιζόμενες διαταραχές στην αλυσίδα εφοδιασμού δικαιολογούν την παράταση της εφαρμογής της γενικής ρήτρας διαφυγής του Συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης έως το 2023.

- (6) Σύμφωνα με την προσέγγιση που υιοθέτησε το Συμβούλιο στη σύστασή του της 18ης Ιουνίου 2021⁶ για τη διατύπωση γνώμης του Συμβουλίου σχετικά με το πρόγραμμα σύγκλισης 2021 της Δανίας, ο συνολικός δημοσιονομικός προσανατολισμός μετράται επί του παρόντος καλύτερα με βάση τη μεταβολή των πρωτογενών δαπανών (εκτός των μέτρων διακριτικής ευχέρειας στο σκέλος των εσόδων και εξαιρουμένων των προσωρινών μέτρων έκτακτης ανάγκης που συνδέονται με την κρίση της νόσου COVID-19) αλλά συμπεριλαμβανομένων των δαπανών που χρηματοδοτούνται με μη επιστρεπτέα στήριξη (επιχορηγήσεις) από τον μηχανισμό ανάκαμψης και ανθεκτικότητας και άλλα ταμεία της Ένωσης, ως προς τη μεσοπρόθεσμη δυνητική ανάπτυξη⁷. Πέραν του συνολικού δημοσιονομικού προσανατολισμού, προκειμένου να αξιολογηθεί αν η εθνική δημοσιονομική πολιτική είναι συνετή και αν η σύνθεσή της συμβάλλει σε μια βιώσιμη ανάκαμψη που συνάδει με την πράσινη και την ψηφιακή μετάβαση, δίνεται επίσης προσοχή στην εξέλιξη των εθνικά χρηματοδοτούμενων⁸ πρωτογενών τρεχουσών δαπανών (εκτός των μέτρων διακριτικής ευχέρειας στο σκέλος των εσόδων και εξαιρουμένων των προσωρινών μέτρων έκτακτης ανάγκης που συνδέονται με την κρίση της νόσου COVID-19) και των επενδύσεων.

⁶ Σύσταση του Συμβουλίου, της 18ης Ιουνίου 2021, για τη διατύπωση γνώμης του Συμβουλίου σχετικά με το πρόγραμμα σύγκλισης 2021 της Δανίας (EE C 304 της 29.7.2021, σ. 14).

⁷ Οι εκτιμήσεις σχετικά με τον δημοσιονομικό προσανατολισμό και τις συνιστώσες του στην παρούσα σύσταση είναι εκτιμήσεις της Επιτροπής βάσει των παραδοχών στις οποίες βασίζονται οι εαρινές προβλέψεις του 2022 της Επιτροπής. Οι εκτιμήσεις της Επιτροπής για τη μεσοπρόθεσμη δυνητική ανάπτυξη δεν περιλαμβάνουν τον θετικό αντίκτυπο των μεταρρυθμίσεων που αποτελούν μέρος του σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας και μπορούν να τονώσουν τη δυνητική ανάπτυξη.

⁸ Που δεν χρηματοδοτούνται με επιχορηγήσεις από τον μηχανισμό ανάκαμψης και ανθεκτικότητας ή άλλα ταμεία της Ένωσης.

- (7) Στις 2 Μαρτίου 2022, η Επιτροπή εξέδωσε ανακοίνωση με την οποία παρέχει ευρείες κατευθύνσεις για τη δημοσιονομική πολιτική το 2023 («δημοσιονομικές κατευθύνσεις»), με στόχο να στηρίξει την κατάρτιση των προγραμμάτων σταθερότητας και σύγκλισης των κρατών μελών και, ως εκ τούτου, να ενισχύσει τον συντονισμό των πολιτικών. Η Επιτροπή επισήμανε ότι, με βάση τις μακροοικονομικές προοπτικές των χειμερινών προβλέψεων του 2022, η μετάβαση από έναν συνολικό υποστηρικτικό δημοσιονομικό προσανατολισμό την περίοδο 2020-2022 σε έναν γενικά ουδέτερο συνολικό δημοσιονομικό προσανατολισμό φαίνεται πρόσφορη το 2023, ενώ βρίσκεται σε ετοιμότητα ώστε να αντιδρά ανάλογα με την εξελισσόμενη οικονομική κατάσταση. Η Επιτροπή ανακοίνωσε ότι οι δημοσιονομικές συστάσεις για το 2023 θα πρέπει να συνεχίσουν να διαφοροποιούνται μεταξύ των κρατών μελών και να λαμβάνουν υπόψη πιθανές δευτερογενείς συνέπειες μεταξύ των χωρών. Η Επιτροπή κάλεσε τα κράτη μέλη να αποτυπώσουν τις κατευθύνσεις στα οικεία προγράμματα σταθερότητας και σύγκλισης. Η Επιτροπή δεσμεύτηκε να παρακολουθεί εκ του σύνεγγυς τις οικονομικές εξελίξεις και να προσαρμόζει αναλόγως τις κατευθύνσεις πολιτικής της, το αργότερο στο πλαίσιο της εαρινής δέσμης του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου στα τέλη Μαΐου 2022.

- (8) Όσον αφορά τις δημοσιονομικές κατευθύνσεις, οι δημοσιονομικές συστάσεις για το 2023 λαμβάνουν υπόψη την επιδείνωση των οικονομικών προοπτικών, την αυξημένη αβεβαιότητα και περαιτέρω κινδύνους δυσμενέστερων εξελίξεων, καθώς και τον υψηλότερο πληθωρισμό σε σύγκριση με τις χειμερινές προβλέψεις του 2022 της Επιτροπής. Σε αυτό το πλαίσιο, η δημοσιονομική απόκριση πρέπει να επεκτείνει τις δημόσιες επενδύσεις για την πράσινη και την ψηφιακή μετάβαση και την ενεργειακή ασφάλεια και να διατηρήσει την αγοραστική δύναμη των πλέον ευάλωτων νοικοκυριών, ώστε να μετριαστεί ο αντίκτυπος της αύξησης των τιμών της ενέργειας και να περιοριστούν κατά το δυνατόν οι πληθωριστικές πιέσεις από τις έμμεσες επιπτώσεις μέσω στοχευμένων και προσωρινών μέτρων. Η δημοσιονομική πολιτική πρέπει να παραμείνει ευέλικτη ώστε να προσαρμόζεται στις ταχέως εξελισσόμενες συνθήκες, συμπεριλαμβανομένων των προκλήσεων που ανακύπτουν από τον επιθετικό πόλεμο της Ρωσίας κατά της Ουκρανίας όσον αφορά την άμυνα και την ασφάλεια, και πρέπει να είναι διαφοροποιημένη μεταξύ των κρατών μελών ανάλογα με τη δημοσιονομική και οικονομική τους κατάσταση, μεταξύ άλλων όσον αφορά την έκθεσή τους στην κρίση και την εισροή εκτοπισθέντων από την Ουκρανία.
- (9) Στις 30 Απριλίου 2021, η Δανία υπέβαλε στην Επιτροπή το εθνικό σχέδιο ανάκαμψης και ανθεκτικότητας, σύμφωνα με το άρθρο 18 παράγραφος 1 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/241. Δυνάμει του άρθρου 19 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/241, η Επιτροπή αξιολόγησε τη συνάφεια, την αποτελεσματικότητα, την αποδοτικότητα και τη συνοχή του σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας, σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές αξιολόγησης που ορίζονται στο παράρτημα V του εν λόγω κανονισμού. Στις 13 Ιουλίου 2021, το Συμβούλιο εξέδωσε την εκτελεστική απόφασή του σχετικά με την έγκριση της αξιολόγησης του σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας της Δανίας⁹. Η αποδέσμευση των δόσεων εξαρτάται από την έκδοση απόφασης της Επιτροπής, σύμφωνα με το άρθρο 24 παράγραφος 5 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/241, που αναφέρει ότι η Δανία έχει εκπληρώσει ικανοποιητικά τα σχετικά ορόσημα και τους στόχους που έχουν καθοριστεί στην εκτελεστική απόφαση του Συμβουλίου. Η ικανοποιητική εκπλήρωση προϋποθέτει ότι η επίτευξη των προηγούμενων οροσήμων και στόχων δεν έχει αναιρεθεί.

⁹ ST 10154/21.

- (10) Στις 29 Απριλίου 2022, η Δανία υπέβαλε το οικείο εθνικό πρόγραμμα μεταρρυθμίσεων του 2022 και, στις 12 Μαΐου 2022, το οικείο πρόγραμμα σύγκλισης 2022, πέραν της προθεσμίας που ορίζεται στο άρθρο 8 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1466/97. Τα δύο προγράμματα αξιολογήθηκαν από κοινού για να ληφθεί υπόψη η διασύνδεσή τους. Σύμφωνα με το άρθρο 27 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/241, το εθνικό πρόγραμμα μεταρρυθμίσεων του 2022 αποτυπώνει επίσης την εξαμηνιαία έκθεση της Δανίας σχετικά με την πρόοδο που έχει σημειωθεί όσον αφορά την υλοποίηση του οικείου σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας.
- (11) Στις 23 Μαΐου 2022, η Επιτροπή δημοσίευσε την έκθεση χώρας του 2022 για τη Δανία. Αξιολόγησε την πρόοδο της Δανίας όσον αφορά την εφαρμογή των σχετικών ειδικών ανά χώρα συστάσεων που εκδόθηκαν από το Συμβούλιο το 2019, το 2020 και το 2021 και προέβη σε απολογισμό της εφαρμογής του σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας της Δανίας, με βάση τον πίνακα αποτελεσμάτων για την ανάκαμψη και την ανθεκτικότητα. Με βάση την εν λόγω ανάλυση, η έκθεση χώρας εντόπισε κενά σε σχέση με τις προκλήσεις που δεν περιλαμβάνονται, ή περιλαμβάνονται μόνο εν μέρει, στο σχέδιο ανάκαμψης και ανθεκτικότητας, καθώς και τις νέες και αναδυόμενες προκλήσεις, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που προκύπτουν από την εισβολή της Ρωσίας στην Ουκρανία. Αξιολόγησε επίσης την πρόοδο της Δανίας όσον αφορά την υλοποίηση του ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων και την επίτευξη των πρωταρχικών στόχων της Ένωσης για την απασχόληση, τις δεξιότητες και τη μείωση της φτώχειας, καθώς και την πρόοδο όσον αφορά την επίτευξη των Στόχων Βιώσιμης Ανάπτυξης των Ηνωμένων Εθνών.

(12) Στη σύστασή του της 20ής Ιουλίου 2020¹⁰, το Συμβούλιο συνέστησε στη Δανία να λάβει, το 2020 και το 2021, όλα τα αναγκαία μέτρα, σύμφωνα με τη γενική ρήτρα διαφυγής, για την αποτελεσματική αντιμετώπιση της πανδημίας COVID-19, την ενίσχυση της οικονομίας και τη στήριξη της επακόλουθης ανάκαμψης. Επίσης, συνέστησε στη Δανία να επιδιώξει, όταν το επιτρέψουν οι οικονομικές συνθήκες, την εφαρμογή δημοσιονομικών πολιτικών που αποσκοπούν στην επίτευξη συνετών μεσοπρόθεσμων δημοσιονομικών θέσεων και στη διασφάλιση της βιωσιμότητας του χρέους, με παράλληλη ενίσχυση των επενδύσεων. Το 2021, σύμφωνα με στοιχεία επικυρωμένα από την Eurostat, το ισοζύγιο της γενικής κυβέρνησης της Δανίας βελτιώθηκε από έλλειμμα 0,2 % του ΑΕΠ το 2020 σε πλεόνασμα 2,3 % το 2021, με τη βοήθεια έκτακτων φορολογικών εσόδων. Η απόκριση της Δανίας σε επίπεδο δημοσιονομικής πολιτικής στήριξε την οικονομική ανάκαμψη το 2021, ενώ τα προσωρινά μέτρα έκτακτης ανάγκης αυξήθηκαν από 2,6 % του ΑΕΠ το 2020 σε 4,0 %. Τα μέτρα που έλαβε η Δανία το 2021 ευθυγραμμίζονταν με τη σύσταση του Συμβουλίου της 20ής Ιουλίου 2020. Τα δημοσιονομικά μέτρα διακριτικής ευχέρειας που εγκρίθηκαν από την κυβέρνηση το 2020 και το 2021 ήταν κυρίως προσωρινά ή συνοδεύονταν από αντισταθμιστικά μέτρα. Σύμφωνα με στοιχεία επικυρωμένα από την Eurostat, το χρέος της γενικής κυβέρνησης μειώθηκε σε 36,7 % του ΑΕΠ το 2021 από 42,1 % του ΑΕΠ το 2020.

¹⁰ Σύσταση του Συμβουλίου, της 20ής Ιουλίου 2020, σχετικά με το εθνικό πρόγραμμα μεταρρυθμίσεων της Δανίας του 2020 και τη διατύπωση γνώμης του Συμβουλίου σχετικά με το πρόγραμμα σύγκλισης της Δανίας του 2020 (EE C 282 της 26.8.2020, σ. 22).

(13) Το μακροοικονομικό σενάριο στο οποίο στηρίζονται οι δημοσιονομικές προβολές στο πρόγραμμα σύγκλισης του 2022 είναι ευνοϊκό για το 2022 και ρεαλιστικό για το 2023. Η κυβέρνηση προβλέπει αύξηση του πραγματικού ΑΕΠ κατά 3,4 % το 2022 και κατά 1,9 % το 2023. Συγκριτικά, οι εαρινές προβλέψεις 2022 της Επιτροπής προβλέπουν μικρότερη αύξηση του πραγματικού ΑΕΠ κατά 2,6 % το 2022 και 1,8 % το 2023, κυρίως λόγω της μικρότερης αύξησης της ιδιωτικής κατανάλωσης. Στο πρόγραμμα σύγκλισης του 2022, η κυβέρνηση αναμένει ότι το ονομαστικό πλεόνασμα θα μειωθεί στο 0,6 % του ΑΕΠ το 2022 και στο 0,2 % το 2023. Η μείωση το 2022 αντικατοπτρίζει κυρίως την επιβράδυνση της οικονομικής δραστηριότητας και τη μη επανάληψη ορισμένων φορολογικών εσόδων. Σύμφωνα με το πρόγραμμα σύγκλισης του 2022, ο δείκτης χρέους της γενικής κυβέρνησης ως προς το ΑΕΠ αναμένεται να μειωθεί στο 33,3 % το 2022 και στη συνέχεια στο 32,5 % του ΑΕΠ το 2023. Με βάση τα μέτρα πολιτικής που ήταν γνωστά κατά την καταληκτική ημερομηνία των προβλέψεων, οι εαρινές προβλέψεις του 2022 της Επιτροπής προβλέπουν δημόσιο πλεόνασμα ίσο με 0,9 % και 0,6 % του ΑΕΠ αντίστοιχα για το 2022 και το 2023. Το ποσοστό αυτό είναι ελαφρώς υψηλότερο από το πλεόνασμα που προβλέπεται στο πρόγραμμα σύγκλισης 2022. Οι εαρινές προβλέψεις 2022 της Επιτροπής προβλέπουν υψηλότερο δείκτη χρέους της γενικής κυβέρνησης ως προς το ΑΕΠ, ύψους 34,9 % το 2022 και 33,9 % το 2023. Η διαφορά οφείλεται σε υπολογιζόμενα υψηλότερα κονδύλια προσαρμογής αποθεμάτων-ροών, ιδίως στη στήριξη της κοινωνικής στέγασης. Σύμφωνα με τις εαρινές προβλέψεις 2022 της Επιτροπής, η μεσοπρόθεσμη (μέσος όρος δεκαετίας) αύξηση του δυνητικού προϊόντος εκτιμάται στο 1,9 %. Ωστόσο, η εν λόγω εκτίμηση δεν περιλαμβάνει τις επιπτώσεις των μεταρρυθμίσεων του σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας οι οποίες μπορούν να τονώσουν τη δυνητική ανάπτυξη της Δανίας.

- (14) Το 2022, η κυβέρνηση κατήργησε σταδιακά την πλειονότητα των μέτρων που ελήφθησαν για την αντιμετώπιση της κρίσης της νόσου COVID-19, με αποτέλεσμα τα προσωρινά μέτρα έκτακτης ανάγκης να προβλέπεται ότι θα μειωθούν από 4,0 % του ΑΕΠ το 2021 σε 0,0 % του ΑΕΠ το 2022. Το δημόσιο έλλειμμα επηρεάζεται από τα μέτρα που θεσπίστηκαν για την αντιμετώπιση των οικονομικών και κοινωνικών επιπτώσεων της αύξησης των τιμών της ενέργειας, τα οποία, στις εαρινές προβλέψεις του 2022 της Επιτροπής, εκτιμώνται σε 0,1 % του ΑΕΠ το 2022 και 0,0 % του ΑΕΠ το 2023¹¹. Τα μέτρα αυτά συνίστανται κυρίως σε κοινωνικές μεταβιβάσεις προς νοικοκυριά χαμηλότερου εισοδήματος. Σύμφωνα με όσα έχουν ανακοινωθεί, τα εν λόγω μέτρα είναι προσωρινά. Ωστόσο, σε περίπτωση που οι τιμές της ενέργειας παραμείνουν υψηλές το 2023, ορισμένα από τα εν λόγω μέτρα θα μπορούσαν να διατηρηθούν. Το δημόσιο έλλειμμα επηρεάζεται επίσης από το κόστος παροχής προσωρινής προστασίας σε εκτοπισθέντες από την Ουκρανία, το οποίο, στις εαρινές προβλέψεις του 2022 της Επιτροπής, προβλέπεται να ανέλθει σε 0,2 % του ΑΕΠ το 2022 και το 2023¹².
- (15) Με τη σύστασή του, της 18ης Ιουνίου 2021, το Συμβούλιο συνέστησε στη Δανία να διατηρήσει το 2022 υποστηρικτικό δημοσιονομικό προσανατολισμό, μεταξύ άλλων χάρη στην ώθηση που παρέχει ο μηχανισμός ανάκαμψης και ανθεκτικότητας, και να διατηρήσει τις εθνικά χρηματοδοτούμενες επενδύσεις. Επίσης, το Συμβούλιο συνέστησε στη Δανία να επιδιώξει, όταν το επιτρέψουν οι οικονομικές συνθήκες, την εφαρμογή δημοσιονομικής πολιτικής που θα αποσκοπεί στην επίτευξη συνετών μεσοπρόθεσμων δημοσιονομικών θέσεων και στη διασφάλιση της δημοσιονομικής βιωσιμότητας μεσοπρόθεσμα, ενώ ταυτόχρονα να αυξήσει τις επενδύσεις για να ενισχυθεί το αναπτυξιακό δυναμικό.

¹¹ Τα αριθμητικά στοιχεία αντιπροσωπεύουν το επίπεδο του ετήσιου δημοσιονομικού κόστους των εν λόγω μέτρων που έχουν ληφθεί από το φθινόπωρο του 2021, συμπεριλαμβανομένων των τρεχόντων εσόδων και δαπανών, καθώς και —κατά περίπτωση— των μέτρων σε επίπεδο κεφαλαιουχικών δαπανών.

¹² Ο συνολικός αριθμός των εκτοπισθέντων από την Ουκρανία στην Ένωση αναμένεται να ανέλθει σταδιακά στα 6 εκατομμύρια έως το τέλος του 2022, και η γεωγραφική κατανομή τους εκτιμάται με βάση το μέγεθος της υπάρχουσας διασποράς, τον σχετικό πληθυσμό του κράτους μέλους υποδοχής και την πραγματική κατανομή των εκτοπισθέντων από την Ουκρανία σε ολόκληρη την Ένωση ως είχε τον Μάρτιο του 2022. Για το δημοσιονομικό κόστος ανά άτομο, οι εκτιμήσεις βασίζονται στο μοντέλο μικροπροσομοίωσης Euromod του Κοινού Κέντρου Ερευνών της Επιτροπής και λαμβάνουν υπόψη τόσο τις μεταβιβάσεις σε μετρητά όσο και τις παροχές σε είδος, όπως η εκπαίδευση και η ιατροφαρμακευτική περίθαλψη.

(16) Το 2022, σύμφωνα με τις εαρινές προβλέψεις του 2022 της Επιτροπής και συμπεριλαμβανομένων των πληροφοριών που ενσωματώνονται στο πρόγραμμα σύγκλισης του 2022 της Δανίας, ο δημοσιονομικός προσανατολισμός προβλέπεται να είναι υποστηρικτικός στο -1,6 % του ΑΕΠ, όπως συνέστησε το Συμβούλιο¹³. Η Δανία σχεδιάζει να συνεχίσει να στηρίζει την ανάκαμψη χρησιμοποιώντας τον μηχανισμό ανάκαμψης και ανθεκτικότητας για τη χρηματοδότηση πρόσθετων επενδύσεων, σύμφωνα με τη σύσταση του Συμβουλίου. Η θετική συμβολή των δαπανών που χρηματοδοτούνται με επιχορηγήσεις από τον μηχανισμό ανάκαμψης και ανθεκτικότητας και άλλα ταμεία της Ένωσης στην οικονομική δραστηριότητα προβλέπεται να παραμείνει στάσιμη σε σύγκριση με το 2021. Οι εθνικά χρηματοδοτούμενες επενδύσεις προβλέπεται να έχουν ουδέτερη συμβολή στον δημοσιονομικό προσανατολισμό το 2022, ύψους 0,0 εκατοστιαίων μονάδων του ΑΕΠ¹⁴. Επομένως, η Δανία σχεδιάζει να διατηρήσει τις εθνικά χρηματοδοτούμενες επενδύσεις, σύμφωνα με τη σύσταση του Συμβουλίου. Ταυτόχρονα, η αύξηση των εθνικά χρηματοδοτούμενων πρωτογενών τρεχουσών δαπανών (εκτός των νέων μέτρων στο σκέλος των εσόδων) προβλέπεται να έχει επεκτατική συμβολή ύψους 1,6 εκατοστιαίων μονάδων στον συνολικό δημοσιονομικό προσανατολισμό το 2022. Η εν λόγω σημαντική επεκτατική συμβολή περιλαμβάνει τον πρόσθετο αντίκτυπο των μέτρων για την αντιμετώπιση των οικονομικών και κοινωνικών επιπτώσεων της αύξησης των τιμών της ενέργειας (0,1 % του ΑΕΠ), καθώς και το κόστος παροχής προσωρινής προστασίας σε εκτοπισθέντες από την Ουκρανία (0,2 % του ΑΕΠ). Άλλες αυξημένες δαπάνες περιλαμβάνουν κυρίως τη δημόσια κατανάλωση που σχετίζεται με την πολιτική άμυνας και ασφάλειας, καθώς και πρόσθετες δαπάνες που αποσκοπούν στην επιτάχυνση της πράσινης μετάβασης και στον τερματισμό της εξάρτησης από εισαγόμενα ορυκτά καύσιμα.

¹³ Το αρνητικό πρόσημο του δείκτη αντιστοιχεί σε υπέρβαση της αύξησης των πρωτογενών δαπανών σε σύγκριση με τη μεσοπρόθεσμη οικονομική ανάπτυξη, κάτι που υποδηλώνει επεκτατική δημοσιονομική πολιτική.

¹⁴ Άλλες εθνικά χρηματοδοτούμενες κεφαλαιουχικές δαπάνες προβλέπεται να έχουν ουδέτερη συμβολή ύψους 0,0 εκατοστιαίων μονάδων του ΑΕΠ.

- (17) Το 2023, σύμφωνα με τις εαρινές προβλέψεις του 2022 της Επιτροπής, ο δημοσιονομικός προσανατολισμός θα ανέλθει σε +1,6 % του ΑΕΠ με βάση την παραδοχή αμετάβλητης πολιτικής¹⁵. Η Δανία προβλέπεται ότι θα συνεχίσει να χρησιμοποιεί τις επιχορηγήσεις του μηχανισμού ανάκαμψης και ανθεκτικότητας το 2023 για να χρηματοδοτήσει πρόσθετες επενδύσεις για τη στήριξη της ανάκαμψης. Η θετική συμβολή των δαπανών που χρηματοδοτούνται με επιχορηγήσεις από τον μηχανισμό ανάκαμψης και ανθεκτικότητας και άλλα ταμεία της Ένωσης στην οικονομική δραστηριότητα προβλέπεται να μειωθεί κατά 0,1 εκατοστιαίες μονάδες του ΑΕΠ σε σύγκριση με το 2022, αντανακλώντας την εμπροσθοβαρή χρηματοδοτική στήριξη από τον μηχανισμό ανάκαμψης και ανθεκτικότητας το 2021 και το 2022. Οι εθνικά χρηματοδοτούμενες επενδύσεις προβλέπεται να έχουν επεκτατική συμβολή στον δημοσιονομικό προσανατολισμό, ύψους 0,4 εκατοστιαίων μονάδων σε σύγκριση με το 2022¹⁶. Ταυτόχρονα, η αύξηση των εθνικά χρηματοδοτούμενων πρωτογενών τρεχουσών δαπανών (εκτός των νέων μέτρων στο σκέλος των εσόδων) προβλέπεται να έχει συσταλτική συμβολή ύψους 1,4 εκατοστιαίων μονάδων στον συνολικό δημοσιονομικό προσανατολισμό το 2023. Αυτό περιλαμβάνει τον αντίκτυπο από τη σταδιακή κατάργηση των μέτρων για την αντιμετώπιση των αυξημένων τιμών ενέργειας (0,1 % του ΑΕΠ) και το πρόσθετο κόστος για την παροχή προσωρινής προστασίας σε εκτοπισθέντες από την Ουκρανία (0,1 % του ΑΕΠ). Άλλοι παράγοντες είναι η μείωση των κρατικών δαπανών για την κατανάλωση ενέργειας.
- (18) Στο πρόγραμμα σύγκλισης 2022, το πλεόνασμα γενικής κυβέρνησης αναμένεται να σταθεροποιηθεί σταδιακά σε 0,6 % του ΑΕΠ το 2024 και να μειωθεί σε 0,4 % έως το 2025. Σύμφωνα με το πρόγραμμα σύγκλισης 2022, ο δείκτης χρέους της γενικής κυβέρνησης ως προς το ΑΕΠ αναμένεται να αυξηθεί στο 34,0 % του ΑΕΠ το 2024 και στο 33,9 % το 2025. Σύμφωνα με την ανάλυση της Επιτροπής, οι κίνδυνοι για τη βιωσιμότητα του χρέους φαίνονται χαμηλοί μεσοπρόθεσμα.

¹⁵ Το θετικό πρόσημο του δείκτη αντιστοιχεί σε υστέρηση της αύξησης των πρωτογενών δαπανών σε σύγκριση με τη μεσοπρόθεσμη οικονομική ανάπτυξη, κάτι που υποδηλώνει συσταλτική δημοσιονομική πολιτική.

¹⁶ Άλλες εθνικά χρηματοδοτούμενες κεφαλαιουχικές δαπάνες προβλέπεται να έχουν συσταλτική συμβολή ύψους 0,4 εκατοστιαίων μονάδων του ΑΕΠ.

- (19) Στη Δανία οι περιοδικοί φόροι ακίνητης περιουσίας έχουν επί του παρόντος ανώτατο όριο, επομένως δεν αυξάνονται με τις τιμές της αγοράς. Ως εκ τούτου, δεν είναι σε θέση να συγκρατήσουν τους κύκλους τιμών των κατοικιών και να επιφέρουν δυσμενείς διανεμητικές επιπτώσεις. Το 2017 το κοινοβούλιο είχε ήδη εγκρίνει ένα νέο σύστημα φορολογίας ακινήτων, το οποίο όμως δεν έχει τεθεί ακόμη σε εφαρμογή. Η εκτίναξη των τιμών των κατοικιών και οι μεγάλοι χρόνοι αναμονής για κοινωνική στέγαση οδήγησαν σε έλλειψη οικονομικά προσιτών κατοικιών στις κυριότερες αστικές περιοχές. Επιπλέον, το ποσοστό των ενυπόθηκων δανείων με δείκτη χρέους-εισοδήματος πάνω από 4 και δείκτη δανείου-αξίας άνω του 60 % έχει αυξηθεί σημαντικά στην περιοχή της Κοπεγχάγης, καθιστώντας τους εν λόγω δανειολήπτες δυνητικά ευάλωτους σε αυξήσεις των επιτοκίων ή σε τυχόν σημαντική πτώση των τιμών των κατοικιών. Το Συμβούλιο Συστημικού Κινδύνου της Δανίας εξέδωσε συστάσεις για τη μείωση των κινδύνων όσον αφορά τα εν λόγω ενυπόθηκα δάνεια, αλλά οι συστάσεις δεν έχουν εφαρμοστεί.
- (20) Σύμφωνα με το άρθρο 19 παράγραφος 3 στοιχείο β) του κανονισμού (ΕΕ) 2021/241 και το κριτήριο 2.2 του παραρτήματος V του εν λόγω κανονισμού, το σχέδιο ανάκαμψης και ανθεκτικότητας περιλαμβάνει εκτεταμένο σύνολο αλληλοενισχυόμενων μεταρρυθμίσεων και επενδύσεων με ενδεικτικό χρονοδιάγραμμα για την ολοκλήρωση της υλοποίησης έως τις 31 Αυγούστου 2026. Τα μέτρα αυτά συμβάλλουν στην αντιμετώπιση του συνόλου ή σημαντικού υποσυνόλου των οικονομικών και κοινωνικών προκλήσεων που περιγράφονται στις ειδικές ανά χώρα συστάσεις τις οποίες απηύθυνε το Συμβούλιο στη Δανία στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου το 2019 και το 2020, επιπλέον των ειδικών ανά χώρα συστάσεων που έχουν εκδοθεί έως την ημερομηνία έγκρισης του σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας. Ειδικότερα, το σχέδιο ανάκαμψης και ανθεκτικότητας επικεντρώνεται σε επενδύσεις στην πράσινη και την ψηφιακή μετάβαση, ιδίως στην καθαρή και αποδοτική παραγωγή και χρήση ενέργειας, τις βιώσιμες μεταφορές, την έρευνα και την καινοτομία. Οι ερευνητικές δράσεις έχουν τη δυνατότητα να διευρύνουν τη βάση της καινοτομίας και να καταστήσουν δυνατή τη συμμετοχή περισσότερων εταιρειών σε δραστηριότητες έρευνας και καινοτομίας. Ορισμένες ειδικές ανά χώρα συστάσεις, όπως συγκεκριμένα αυτές «για την εστίαση των συνδεδεμένων με επενδύσεις οικονομικών πολιτικών στην εκπαίδευση και τις δεξιότητες», καθώς και μέτρα για την αντιμετώπιση της έλλειψης εργαζομένων στον τομέα της υγείας και τη διασφάλιση της αποτελεσματικής εποπτείας και επιβολής του πλαισίου για την καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες, αντιμετωπίστηκαν εκτός του σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας. Τα μέτρα που σχετίζονται με αυτούς τους τομείς δεν ενσωματώθηκαν στο σχέδιο ανάκαμψης και ανθεκτικότητας.

- (21) Η εφαρμογή του σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας της Δανίας αναμένεται να συμβάλει στην επίτευξη περαιτέρω προόδου όσον αφορά την πράσινη και την ψηφιακή μετάβαση. Τα μέτρα για τη στήριξη των κλιματικών στόχων στη Δανία αντιπροσωπεύουν το 59 % των συνολικών πιστώσεων του σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας, ενώ τα μέτρα για τη στήριξη των ψηφιακών στόχων αντιπροσωπεύουν το 25 % των συνολικών πιστώσεων του σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας. Η πλήρης εφαρμογή του σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας, σύμφωνα με τα σχετικά ορόσημα και τους στόχους, θα βοηθήσει τη Δανία να ανακάμψει γρήγορα από τις επιπτώσεις της κρίσης της νόσου COVID-19 και να συνεχίσει να ενισχύει την ανθεκτικότητά της. Η συστηματική συμμετοχή των κοινωνικών εταίρων και άλλων σχετικών ενδιαφερόμενων μερών παραμένει σημαντική για την επιτυχή εφαρμογή του σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας, καθώς και άλλων οικονομικών πολιτικών και πολιτικών απασχόλησης που υπερβαίνουν το σχέδιο ανάκαμψης και ανθεκτικότητας, ώστε να διασφαλιστεί η ευρεία οικειοποίηση του συνολικού θεματολογίου πολιτικής.

- (22) Η Επιτροπή ενέκρινε τη συμφωνία εταιρικής σχέσης, η οποία προβλέπεται στον κανονισμό (ΕΕ) 2021/1060 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου¹⁷, με τη Δανία στις 25 Μαΐου 2022. Η Δανία υπέβαλε τα πρώτα προγράμματα της πολιτικής συνοχής στις 11 Απριλίου 2022. Σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) 2021/1060, η Δανία πρέπει να λάβει υπόψη τις σχετικές ειδικές ανά χώρα συστάσεις κατά τον προγραμματισμό των ταμείων της πολιτικής συνοχής για την περίοδο 2021-2027. Αυτό αποτελεί προϋπόθεση για να βελτιωθεί η αποτελεσματικότητα και να μεγιστοποιηθεί η προστιθέμενη αξία της χρηματοδοτικής στήριξης που θα ληφθεί από τα ταμεία της πολιτικής συνοχής, ενώ παράλληλα θα προωθηθεί ο συντονισμός, η συμπληρωματικότητα και η συνοχή μεταξύ των εν λόγω ταμείων της πολιτικής συνοχής και άλλων μέσων και ταμείων της Ένωσης. Η επιτυχής εφαρμογή του μηχανισμού ανάκαμψης και ανθεκτικότητας και των προγραμμάτων της πολιτικής συνοχής εξαρτάται επίσης από την άρση των εμποδίων στις επενδύσεις, ώστε να στηριχτούν η πράσινη και η ψηφιακή μετάβαση και η ισόρροπη εδαφική ανάπτυξη.
- (23) Πέρα από τις οικονομικές και κοινωνικές προκλήσεις που πραγματεύεται το σχέδιο ανάκαμψης και ανθεκτικότητας, η Δανία αντιμετωπίζει ορισμένες πρόσθετες προκλήσεις που σχετίζονται με τη μείωση της εξάρτησης από τα ορυκτά καύσιμα, την ενίσχυση της κυκλικής οικονομίας για τη στήριξη της πράσινης μετάβασης, καθώς και την ενίσχυση της ανθεκτικότητας της αγοράς στεγαστικών ακινήτων και των υπερχρεωμένων νοικοκυριών.

¹⁷ Κανονισμός (ΕΕ) 2021/1060 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 24ης Ιουνίου 2021, για τον καθορισμό κοινών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο+, το Ταμείο Συνοχής, το Ταμείο Δίκαιης Μετάβασης και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας, Αλιείας και Υδατοκαλλιέργειας, και δημοσιονομικών κανόνων για τα εν λόγω Ταμεία και για το Ταμείο Ασύλου, Μετανάστευσης και Ένταξης, το Ταμείο Εσωτερικής Ασφάλειας και το Μέσο για τη Χρηματοδοτική Στήριξη της Διαχείρισης των Συνόρων και την Πολιτική των Θεωρήσεων (ΕΕ L 231 της 30.6.2021, σ. 159).

- (24) Μολονότι το σχέδιο ανάκαμψης και ανθεκτικότητας της Δανίας προβλέπει ότι το 59 % των κεφαλαίων προορίζεται για πράσινες πρωτοβουλίες, η Δανία παρουσιάζει χαμηλές επιδόσεις σε ορισμένους τομείς της κυκλικής οικονομίας. Τα ποσοστά κυκλικής χρήσης υλικών στη Δανία είναι πολύ χαμηλότερα από τον μέσο όρο της Ένωσης. Επί του παρόντος, η χώρα παράγει την υψηλότερη κατά κεφαλήν ποσότητα αστικών αποβλήτων στην Ένωση με 845 kg/κάτοικο/έτος. Ενώ η Δανία βρίσκεται λίγο πάνω από τον μέσο όρο της Ένωσης για τα αστικά απόβλητα που συλλέγονται για ανακύκλωση (53,9 % το 2020 σε σύγκριση με 47,8 % του μέσου όρου της Ένωσης), αποτεφρώνει 45,2 % των αστικών αποβλήτων της, ποσοστό περίπου διπλάσιο από τον μέσο όρο της Ένωσης. Μεγάλο μέρος των αποβλήτων στη Δανία αποτεφρώνεται για την παραγωγή ενέργειας, συνεπώς χάνονται ευκαιρίες για βελτίωση της αποδοτικότητας των πόρων. Πρέπει να εφαρμοστεί έγκαιρα μια νέα στρατηγική για τη διαχείριση των αποβλήτων και την κυκλική οικονομία, καθώς και τα συναφή εθνικά προγράμματα και σχέδια για τα απόβλητα και την κυκλική οικονομία. Οι απώλειες όσον αφορά τη χαμηλότερη παραγωγή ενέργειας λόγω της μειωμένης αποτέφρωσης αποβλήτων θα μπορούσαν να αντισταθμιστούν με πιο φιλικές προς το περιβάλλον μεθόδους, μεταξύ άλλων με τη βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης και τη χρήση ηλεκτρικών αντλιών θερμότητας.
- (25) Κατόπιν εντολής των αρχηγών κρατών ή κυβερνήσεων της Ένωσης η οποία περιλαμβάνεται στη διακήρυξη των Βερσαλλιών, η πρόταση της Επιτροπής για το σχέδιο REPowerEU αποσκοπεί στη σταδιακή κατάργηση της εξάρτησης της Ένωσης από τις εισαγωγές ορυκτών καυσίμων από τη Ρωσία το συντομότερο δυνατόν. Για τον σκοπό αυτόν, η Επιτροπή προτίθεται να προσδιορίσει τα έργα, τις επενδύσεις και τις μεταρρυθμίσεις που είναι πλέον κατάλληλα σε εθνικό, περιφερειακό και ενωσιακό επίπεδο, μέσω διαλόγου με τα κράτη μέλη. Τα μέτρα αυτά αποσκοπούν στη μείωση της συνολικής εξάρτησης από τα ορυκτά καύσιμα και στην παύση των εισαγωγών ορυκτών καυσίμων από τη Ρωσία.

(26) Η Δανία έχει δεσμευτεί να επιτύχει τον στόχο μείωσης των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου κατά 70 % σε σύγκριση με τα επίπεδα του 1990 έως το 2030, καθώς και τη σταδιακή κατάργηση του άνθρακα έως το 2028. Για την επίτευξη αυτών των φιλόδοξων στόχων, το εθνικό σχέδιο της Δανίας για την ενέργεια και το κλίμα προβλέπει σημαντικές επενδύσεις σε πρόσθετη δυναμικότητα παραγωγής ανανεώσιμης ενέργειας και σε ενεργειακή απόδοση. Η επιτάχυνση της ανάπτυξης ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και ανανεώσιμου υδρογόνου θα μπορούσε να ενισχυθεί με τον εξορθολογισμό και την επιτάχυνση των διαδικασιών αδειοδότησης. Παρόλο που η Δανία έχει δεσμευτεί να αυξήσει τη δυναμικότητα παραγωγής ανανεώσιμης ενέργειας από υπεράκτια αιολική ενέργεια, απαιτούνται περαιτέρω επενδύσεις σε δίκτυα μεταφοράς ενέργειας προκειμένου να διασφαλιστεί η δυνατότητα αποτελεσματικής χρήσης του αυξανόμενου ποσοστού των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας. Οι επενδύσεις στην ενεργειακή και ηλεκτρική διασύνδεση (συμπεριλαμβανομένων των υπεράκτιων υβριδικών πάγιων στοιχείων) με γειτονικές χώρες θα αυξήσει σημαντικά την ασφάλεια του ενεργειακού εφοδιασμού και την προσαρμοστικότητα στις περιφερειακές αποκλίσεις, μεταξύ άλλων και στο πλαίσιο της εισβολής της Ρωσίας στην Ουκρανία. Η συνολική ενεργειακή εξάρτηση της Δανίας από τις εισαγωγές ορυκτών καυσίμων από τη Ρωσία ανέρχεται στο 21,1 % (24,4 % για τον μέσο όρο της Ένωσης), λαμβάνοντας υπόψη τις δευτερογενείς εξαρτήσεις που συνδέονται με όλες τις επανεισαγωγές που χρησιμοποιούν αντίστοιχες παραδοχές. Το 2020 η εξάρτηση από ορυκτά καύσιμα από τη Ρωσία στο συνολικό ενεργειακό μείγμα της Δανίας ήταν χαμηλότερη από τον μέσο όρο της ΕΕ για το πετρέλαιο (12 % σε σύγκριση με 36,5 % για τον μέσο όρο της Ένωσης).

Ενώ ήταν υψηλότερη για τον άνθρακα (97 % σε σύγκριση με 19,3 % για τον μέσο όρο της Ένωσης), το ποσοστό του άνθρακα στο ενεργειακό μείγμα της Δανίας είναι χαμηλό (4,3 %). Το φυσικό αέριο αποτελεί το 12,8 % του ενεργειακού της μείγματος και, παρόλο που η Δανία δεν έχει άμεσες εισαγωγές ρωσικού αερίου για εγχώρια χρήση, η εξάρτησή της μέσω των γερμανικών εισαγωγών αερίου συνεπάγεται σημαντική δευτερογενή εξάρτηση, υψηλότερη από τον μέσο όρο της Ένωσης: το 65 % της εγχώριας κατανάλωσης αερίου εισάγεται από τη Ρωσία, έναντι 41,1 % του μέσου όρου της Ένωσης. Ενώ, σύμφωνα με στοιχεία του 2020, η εξάρτηση της Δανίας από τις εισαγωγές ρωσικού πετρελαίου και αερίου είναι ακόμα σημαντική¹⁸, ωστόσο από το 2023 προβλέπεται να εξαλειφθεί, όταν θα ολοκληρωθεί η ανανέωση ενός υπάρχοντος κοιτάσματος στη Βόρεια Θάλασσα, και η Δανία αναμένεται να είναι και πάλι καθαρός εξαγωγέας αερίου. Η επιτάχυνση των υπό εξέλιξη έργων διασύνδεσης μπορεί επίσης να προωθήσει τη διαφοροποίηση του ενεργειακού εφοδιασμού. Συνιστάται οι νέες επενδύσεις σε υποδομές και δίκτυα που σχετίζονται με το αέριο να είναι, στο μέτρο του δυνατού, ανθεκτικές σε μελλοντικές εξελίξεις, ώστε να διευκολυνθεί η μακροπρόθεσμη βιωσιμότητά τους μέσω της μελλοντικής αναπροσαρμογής για χρήση βιώσιμων καυσίμων. Οι φιλοδοξίες της Δανίας όσον αφορά την ενεργειακή απόδοση θα μπορούσαν να ενισχυθούν περαιτέρω με αντίστοιχες πρόσθετες επενδύσεις στην απαλλαγή της βιομηχανίας, των υπηρεσιών, των ιδιωτικών κατοικιών και των μεταφορών από τις ανθρακούχες εκπομπές. Θα χρειαστεί μεγαλύτερη φιλοδοξία όσον αφορά τη μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου και την αύξηση των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και της ενεργειακής απόδοσης, προκειμένου η Δανία να ευθυγραμμιστεί με τους στόχους της δέσμης μέτρων «Fit for 55».

¹⁸ Eurostat (2020), μερίδιο των ρωσικών εισαγωγών επί των συνολικών εισαγωγών φυσικού αερίου, αργού πετρελαίου και λιθάνθρακα. Για τον μέσο όρο της ΕΕ-27, οι συνολικές εισαγωγές βασίζονται στις εισαγωγές από χώρες εκτός της ΕΕ-27. Για τη Δανία, οι συνολικές εισαγωγές περιλαμβάνουν τις ενδοενοσιακές συναλλαγές. Το αργό πετρέλαιο δεν περιλαμβάνει τα προϊόντα διύλισης πετρελαίου. Η Δανία έχει έμμεση εξάρτηση από τις ρωσικές εισαγωγές μέσω του ενδοενοσιακού εμπορίου. Ο συνυπολογισμός της δευτερογενούς εξάρτησης από το ρωσικό αέριο μέσω ενδοενοσιακών εισαγωγών οδηγεί στην εκτίμηση ότι η Δανία εξαρτάται κατά 65 % από τις εισαγωγές αερίου από τη Ρωσία.

- (27) Μολονότι η επιτάχυνση της μετάβασης προς την κλιματική ουδετερότητα και της εγκατάλειψης των ορυκτών καυσίμων θα επιφέρει σημαντικό κόστος αναδιάρθρωσης σε διάφορους τομείς, η Δανία μπορεί να κάνει χρήση του Μηχανισμού Δίκαιης Μετάβασης στο πλαίσιο της πολιτικής συνοχής για την άμβλυση των κοινωνικοοικονομικών επιπτώσεων της μετάβασης στις περιφέρειες που πλήττονται περισσότερο. Επιπλέον, η Δανία μπορεί να κάνει χρήση του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου+, που ιδρύθηκε με τον κανονισμό (ΕΕ) 2021/1057 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου¹⁹, για τη βελτίωση των ευκαιριών απασχόλησης και την ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής.
- (28) Υπό το πρίσμα της αξιολόγησης της Επιτροπής, το Συμβούλιο εξέτασε το πρόγραμμα σύγκλισης του 2022 και η γνώμη του²⁰ αποτυπώνεται στη σύσταση 1,

ΣΥΝΙΣΤΑ στη Δανία να λάβει μέτρα το 2022 και το 2023 προκειμένου:

1. Το 2023, να διασφαλίσει ότι η αύξηση των εθνικά χρηματοδοτούμενων πρωτογενών τρεχουσών δαπανών συνάδει με έναν συνολικά ουδέτερο προσανατολισμό πολιτικής, λαμβάνοντας υπόψη τη συνεχιζόμενη προσωρινή και στοχευμένη στήριξη των πλέον ευάλωτων στις αυξήσεις των τιμών της ενέργειας νοικοκυριών και επιχειρήσεων και των ατόμων που εγκαταλείπουν την Ουκρανία. Να είναι έτοιμη να προσαρμόσει τις τρέχουσες δαπάνες στην εξελισσόμενη κατάσταση. Να επεκτείνει τις δημόσιες επενδύσεις για την πράσινη και την ψηφιακή μετάβαση και για την ενεργειακή ασφάλεια, λαμβάνοντας υπόψη την πρωτοβουλία REPowerEU, μεταξύ άλλων κάνοντας χρήση του μηχανισμού ανάκαμψης και ανθεκτικότητας και άλλων ταμείων της Ένωσης. Για την περίοδο μετά το 2023, να επιδιώξει την εφαρμογή δημοσιονομικής πολιτικής που θα αποσκοπεί στην επίτευξη συνετών μεσοπρόθεσμων δημοσιονομικών θέσεων. Να εφαρμόσει το νέο σύστημα φορολογίας ακινήτων προκειμένου να αποκατασταθεί η σχέση μεταξύ των τιμών της αγοράς και των φόρων και να διασφαλιστεί δικαιότερη φορολογία. Να ενθαρρύνει τις επενδύσεις στην κατασκευή οικονομικά προσιτών κατοικιών προκειμένου να αντιμετωπίσει τις πλέον επείγουσες ανάγκες. Να αυξήσει την οικονομική ανθεκτικότητα των υπερχρεωμένων δανειοληπτών.

¹⁹ Κανονισμός (ΕΕ) 2021/1057 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 24ης Ιουνίου 2021, περί ιδρύσεως του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου+ (ΕΚΤ+) και καταργήσεως του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1296/2013 (ΕΕ L 231 της 30.6.2021, σ. 21).

²⁰ Δυνάμει του άρθρου 9 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1466/97.

2. Να προχωρήσει στην εφαρμογή του οικείου σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας, σύμφωνα με τα ορόσημα και τους στόχους που καθορίζονται στην εκτελεστική απόφαση του Συμβουλίου της 13ης Ιουλίου 2021. Να ολοκληρώσει ταχέως τις διαπραγματεύσεις με την Επιτροπή σχετικά με τα προγράμματα της πολιτικής συνοχής για την περίοδο 2021-2027 και να συνεχίσει την εφαρμογή τους.
3. Να ενισχύσει τις πολιτικές κυκλικής οικονομίας και διαχείρισης αποβλήτων, μεταξύ άλλων με την προώθηση της πρόληψης της παραγωγής αποβλήτων και της επαναχρησιμοποίησής τους, την αύξηση της ανακύκλωσης και τη σταδιακή στροφή από την αποτέφρωση των αστικών αποβλήτων σε πιο πράσινες πηγές παραγωγής θερμότητας.
4. Να μειώσει τη συνολική εξάρτηση από τα ορυκτά καύσιμα. Να διαφοροποιήσει περαιτέρω τον ενεργειακό εφοδιασμό και να συμβάλλει στην απαλλαγή της οικονομίας από τις ανθρακούχες εκπομπές επιταχύνοντας την ανάπτυξη ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, μεταξύ άλλων με τη θέσπιση μεταρρυθμίσεων για την απλούστευση και την επιτάχυνση των διοικητικών διαδικασιών και των διαδικασιών αδειοδότησης, την αναβάθμιση των δικτύων μεταφοράς ενέργειας, την αύξηση των διασυνδέσεων με γειτονικές χώρες και τη βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης.

Βρυξέλλες,

Για το Συμβούλιο

Ο Πρόεδρος / Η Πρόεδρος